

Kans voor klimaatadaptatie door duurzame rioolheffing.

In 2018 is door een consortium een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een meer rechtvaardige en duurzame rioolheffing. Het opleggen van een duurzame rioolheffing, zoals geformuleerd in deze verkenning, is een goede stap in de richting van een duurzame stad.

Coalitieakkoord Enschede door-vertaald naar duurzame rioolheffing.

In het coalitieakkoord van gemeente Enschede nemen klimaatadaptatie en duurzaamheid een prominente plek in. Het veranderende klimaat vraagt om actie. Dit geldt zeker in een stad als Enschede waar afgelopen jaren meerdere keren wateroverlast is opgetreden.

Klimaatadaptatie vraagt enerzijds om robuuste maatregelen in de openbare ruimte, uit te voeren door de gemeente. Maar anderzijds kunnen bewoners en bedrijven een flinke bijdrage leveren door het hemelwater niet op het riool te lozen, maar het daarvan af te koppelen. Duurzame keuzes op eigen terrein. Om deze burgerparticipatie op gang te brengen kunnen diverse middelen worden ingezet. Eén daarvan is het opleggen van een duurzame rioolheffing.

Gemeente Enschede in voortrekkersrol.

In de verkenning lag het accent op Patmos/Stadsveld rondom de nieuwe Stadsbeek. Het onderzoek heeft een verkennend karakter en is onderdeel van de voortrekkersrol van gemeente Enschede binnen het [werkspoor Differentiatie Belastingen](#) van de “[Green Deal Groene Daken](#)” die onder meer de rapporten “Hemelwater belasten of belonen” en “Financiële prikkels voor klimaatadaptatie op privaat terrein” heeft opgeleverd met daarin de prijswinnende scriptie van Lieke van Brackel vanuit de Universiteit van Amsterdam, faculteit politicologie, getiteld “Politieke dimensies van transitie: discussie over differentiatie van de rioolheffing als beleidsinstrument voor de klimaatbestendige stad”. Het past bij het [traject financiële prikkels](#) van “Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie” en de bijbehorende [haalbaarheidsstudie](#).

Verkenning duurzame rioolheffing.

De verkenning laat zien dat er veel beleidsruimte is om de rioolheffing vorm te geven. Er bestaat momenteel verscheidenheid aan rioolheffingen bij gemeenten. Het betekent ook dat er altijd wat op valt aan te merken, afhankelijk hoe je ernaar kijkt. Maar dit is geen reden om alles bij het oude te laten. De klimaatverandering vraagt om actie en een duurzame rioolheffing past daarbij.

De verkenning heeft naast de samenvatting die u momenteel leest, een drietal notities opgeleverd:

- Notitie verkenning duurzame rioolheffing Stadsbeek van WATERmaat. Fiscaal juridische notitie. De huidige verordening rioolheffing van gemeente Enschede is uiteengegafeld en van kanttekeningen voorzien. Het eindigt met een voorstel voor een duurzame rioolheffing.
- Memo van Nelen en Schuurmans met bundeling van kaarten en berekeningen die het effect van de duurzame rioolheffing illustreren voor het gebied rondom de nieuwe Stadsbeek.
- “De lokale dimensie van transitie management in de transitie naar een klimaatbestendige stad”. Scriptie van Sofia van Holsteijn vanuit de Universiteit van Amsterdam, faculteit politicologie, in het kader van haar BSc scriptie bij de Green Deal Groene Daken / Stroom en Onderstroom. Zij omschrijft het krachtenveld rondom veranderingen in de maatschappij, toegespitst op de onderhavige casus in gemeente Enschede.

Kernpunten van de geformuleerde duurzame rioolheffing uit het verkennend onderzoek.

- **Elke bewoner heeft profijt van de riolering en moet dus meebetalen.**
Riolering bevordert de volksgezondheid en biedt comfort in de vorm van droge voeten en een goed begaanbare openbare ruimte. Elk individu profiteert daarvan. Het is daarom redelijk om een gedeelte van de rioolheffing te baseren op het aantal bewoners in een woning. Voor bedrijven wordt het profijt uitgedrukt met een formule naar gelang van de geloosde hoeveelheid afvalwater.
- **Je moet de rekening daar neerleggen waar de meeste kosten worden veroorzaakt.**
Als heel Enschede zou bestaan uit compacte wijken met kleine woningen, dan zouden de kosten voor de riolering lager zijn. Zou iedereen wonen in uitgestrekte wijken met grote woningen, dan zouden de kosten veel hoger uitpakken. Dit principe kun je laten doorwerken in de rioolheffing door een gedeelte daarvan te koppelen aan de WOZ-waarde van de woningen. Voor bedrijven kan hetzelfde worden toegepast.
- **Je krijgt korting als je duurzaam omgaat met hemelwater op eigen perceel.**
Een stukje korting op de rioolheffing als je het hemelwater voor een groot deel afkoppelt van de riolering en op eigen perceel bergt of verwerkt. Want als veel mensen meedoen, dan bespaart de gemeente op klimaatmaatregelen in de openbare ruimte. Een kleine regenton helpt niet veel, maar een groot groen dak wel. Of het doorzagen van de regenpijp in combinatie met infiltratie in de tuin. De korting moet aanzetten tot duurzame keuzes op eigen terrein. Geen dwang of knellende voorschriften, maar een prikkel die vrijheid laat aan de eigenaar.

Samen op weg naar een duurzame stad!

Het lonkende perspectief is dat burgers en bedrijven in actie komen om het hemelwater op eigen perceel af te koppelen van de riolering. Afvalwater breng je met riolering naar de zuivering, maar met schoon hemelwater doe je iets beters! Het ombuigen van de rioolheffing zoals aangegeven in deze verkenning, is een goede stap in de richting van een duurzame stad.

Bijgaande illustraties tonen het perspectief van een duurzame rioolheffing. Er vallen miljoenen euro's te besparen in de openbare ruimte als iedereen in actie komt. De korting is bedoeld om dit te stimuleren. Samen op weg naar een duurzame stad!

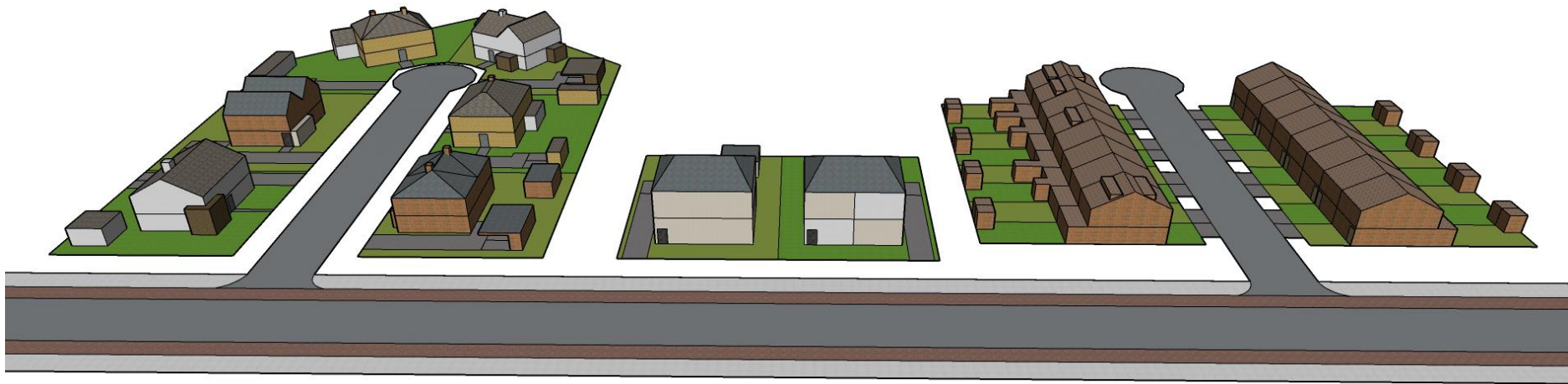
12 november 2018

Gemeente Enschede

Nelen & Schuurmans

In deze afbeelding ziet u twee woonstraten. Het gaat om kleine zijstraten van een drukke straat in de stad.

De woonstraat links wordt gekenmerkt door grotere vrijstaande woningen.

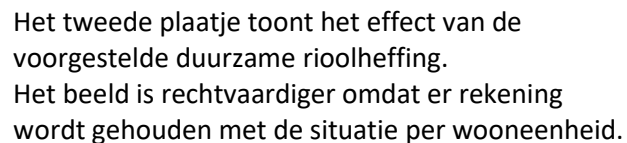
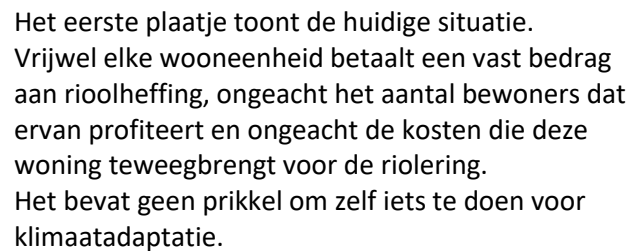
De woonstraat rechts wordt gekenmerkt door rijwoningen. Het gedeelte links is in particulier bezit, terwijl de rij rechts van een woningcorporatie is.

Aan de drukke straat staan twee oude herenhuizen. De linker wordt als geheel bewoond, de rechter is opgesplitst in 4 appartementen.

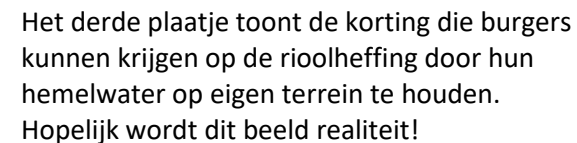
Op de volgende bladzijde ziet u driemaal deze straten en woningen, steeds van bovenaf gezien.

De weergave is gekanteld, met de straat met vrijstaande woningen bovenaan en de straat met rijwoningen onderaan.

In de woningen staan bedragen aangegeven. Het gaat in het eerste plaatje om de huidige rioolheffing. Daarna de effecten van de geformuleerde duurzame rioolheffing. En tot slot de bedragen die de woningeigenaar jaarlijks kan besparen door het hemelwater op eigen terrein te bergen of te verwerken.

Zie voor meer info de rapportage.

Zie voor meer info de rapportage.